

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Készítők: Vicsza nem sádk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Küldőhivatal: Landesmann Miksa és Társaság.

Felolós szerkesztő: Dr. FEHÉR MÁRTON.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes számú ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányabb árban közlünk.

Kinek van igaza?

(Egy „lovagias ügy“ utójátéka.)

Tavaly, február hó 1-én vettem át e lap tényleges szerkesztését. Bizvást mondtam, hogy legnagyobb ellenségem sem tud egy oly cikket fölfedezni, melyekben én valakit személyében megsértettem volna, s ha véletlenül akár az én cikkeim, akár más cikkek által valaki érzékenységében megbántottak érezték magát, az mindenkor teljes elégtételt kapott, sőt attól sem riadtam vissza soha, hogy, ha meggyőződtem arról, hogy engem tévesen informáltak, vagy pedig a tényekből helytelen következtetést vontam le, én azt nyíltan beismertem és ezt a szerkesztésben megjelenő lapban ki is írtam. Mert nem az a bátorság, hogy fegyver elé álljunk s az izomérők próbáját bemutassuk, hanem nálamnál okosabb férfiak véleménye szerint a legnagyobb foku bátorság: a hibák, tévedések beismerése; és ennek megfelelőleg a legteljesebb elégtétel: e beismerésnek a nyilvánosságra hozatala.

Cikkeimben mindenkor a nyugodt, tárgyilagos hangot igyekeztem meghonosítani és óvakodtam attól, hogy személyes térére vigyem a vitát, avagy ezt oda engedjem terelni. Mert a személyes vita az igaz ügy megölője.

Tudtam és előre láttam, hogy

ez a jámbor szándékom abban a pillanatban hajótörést fog szenvedni, a mely pillanatban valaki érdekében állónak fog mutatkozni a „személyes ügyek“ meghonosítása.

Ebben a föltevésben nem esalatkoztam s ma olvashatom már az ilyen zsánerű cikkek első feckséjét, mely a „Pot, bot, kutyakorbács“ hangzatos címet viseli s válasz akar lenni az én „Íróttól, kard, pisztoly“ cím alatt megjelent cikkemre.

A cikkíróknak nem teszem meg azt a szívességet, hogy hasonló stílusban írjam meg erre válaszat. Nem tehetem meg pedig ezt azért, mert bevallom őszintén: az én szótáram szegény és az nem bővelkedik megfelelő szóvirágokban.

A nagy közönség tájékoztatása végett mi a cikkben foglaltakra következőkben adjuk meg választunkat, a személyi részt pedig a bíróság elnökére bizzuk, a hol a cikkíró uraktól különösen annak bizonyítását fogjuk követelni, hogy a szerkesztésünk alatt álló lap kitől, mikor s mily tisztességtelen események elhallgatása vagy megírása végett kapott pénzt s hogy különösen e sorok írója kitől kért vagy kapott pénzt?

Ezt már csak azért is meg kell tennem, hogy magamhoz követhetessen legyenek. Mert, ha „lovagias“ ügyet csinálnék ebből, akkor soha sem tudja meg a közönség, hogy

mi igaz a „revolverezés“ vádjából. Így azonban alkalmat adunk a „Pof, bot, kutyakorbács“ igen tisztelt szerzőinek, hogy vádjukat bizonyítsák be. Ha igaz ez a vádjuk, pusztuljon ez az újság, ha nem igaz, akkor vegyék el büntetésüket azok, kik a vádat légből röpitették. Olvasóink megnyugtató véget kijelentjük, hogy ez a vád teljesen alaptalan.

Hogy az én mult cikkem személyeskedő volt-e, avagy sem, annak elbírálását az elfogulatlan olvasóra bízom, és a kiben egy kis higgadt ítélőképesség van, az kénytelen lesz elismerni, hogy a cikk teljesen tárgyilagos volt és egy sora sem vonatkozott a már elintéztett aférre, hanem a lapnak jövőbeni magartartását írta körül.

Szégylem bevallani, de mégis kiírom, hogy bizony, bizony voltak nekem is ugynevezett lovagias ügyeim s akadt közöttük olyan is, melyet fegyverrel kellett elintézni. De azért én soha sem tartottam magam hősnék, sőt pirultam magam előtt, hogy elvem ellenére cselekszem s úgy teszek, mint a rossz pap, ki vizet prédikál, de ő maga bort iszik. Ezt a véleményemet én e lapok hasábjain is kifejtettem abban az időben, mikor a függetlenségi párt egyik érdemes tagja, dr. Székely Albert ügyvéd ur a párt érdekében kardparbját vívott Molnár Béla urral.

Tehát nem volt titok az, hogy én a párviadal intézményét elítéltem.

Hogy a távirati provokálásra én megbizottakat miért neveztem meg s hogy ezeknek semmiféle instrukciót nem adtam, az kitűnik a Schiller Kálmán urhoz intézett levelém ide vonatkozó részéből, mely hangzik ekképen:

„Kedves Barátom!

Tegnap este (11 órakor) egy látogatásból hazajövén, a következők sürgönyt kaptam kézhez:

— Meczer Gyula és Juhász Jenő ellen megjelent cikkekért elégtételt kérünk. Adriányi, Fejér.

Én nem tudván azt, hogy mely cikkekről van szó s hogy tulajdonkép kik a sértettek és a telegrafáló urak megbízói (id. v. ifj. Meczer, ill. id. v. ifj. Juhász Jenő urak?) másnap reggel Adriányi Béla dr. urhoz oly tartalmu-táviratot intéztem, hogy sziveskedjék velem közölni express levélben a cikkek sérelmes részeit.

Kérlek tehát légy szives ez ügyben megbizottamul föllépni és a két idecsatolt névgyjv átadása mellett egyik vagy másik urat, esetleg általad szabadon választható harmadik urat magad mellé venni, az ellenfelek megbizottaival érintkezésbe lép-

A Vihorlát tetején.

Mindig jó ízű mosoly lopózik szemembe, midőn felkapott és elkaptott nagyságok azt hiszik magukról, hogy mindenhez értenek. Ha p. o. valami istenháta mögötti tekintélyt azek gondolja, azonnal ért a geográfiai nevek értelmezéséhez, mivelhogy tud agarászni, ferblizni politizálni és — bocsnát a kifejezésért — „köz-igazgatni“. Ennél valamivel többet kell tudni kérem, hogy valaki illetékesen hozzászólhasson a geográfiai nevek származásához.

Itt van pl. a Vihorlát név. Sehol nem bírtam megfőjtésének nyomára akadni. Mig végre sejtelmem vezetett helyes nyomra. A Vihorlát nem látott vihart soha, sem nem Vihorlak = Kiegett hegy, sem Vihorlaz = marha tanya magas rét — egyszerűen betűszerűen átalakított Hovorla. A mint sok a Kicsera, Csernavora, gruny, djil név az északeleti Kárpátokban (43 Magura van az országban!) — úgy a Vihorlát sem más Hovorlatnál. Persze azt a helyszínen

kellott konstatálnom, hogy a Vihorlát vidékén az északi falvak lakosai „Hovorletna lura“-nak mondják, a déliek ellenben elcsavarják a szót Vihorlatnak s ha csak az az egy sikere volt volna vihorlati kirándulásaimnak, beérek vele. De volt egyéb is.

Kráterekről beszélnek a Vihorlaton. Az ember azonnal a kupos Vezuvra gondol, a mikor vulkánt emlegetnek. Itt efféle réteges vulkán nincs és nem is volt a Vihorlát 10 km. hosszú gerincén sehol. Az uhelyi Magas hegyből is szeretnék rekonstruálni a hajdani tüzotokádó vulkánt s a Sátorhegy, Hólyagos, Kopasz és Magoshegy közötti feltöltött (ez lényegesen) horpadékot betömött kráternyílásnak mondják, melyből láva ömlött ki. De ha ömlött, hol van? Mert azt a 3 vagy 4 hegyet csak nem lehet beszakadt kráter roncainak nézni. Hiszen a láva nem fölfelé halmozódik, hogy hagyomány szerint leveles rétegeket csináljon, hanem szétterül, szétömlik szabálytalanul, mint a fogpaszának tubuszából kiprésolt pépje — szóval a

Vihorlát kitódult trachyt-tömege a repedéseken ömlött ki, de füstfőgő réteges krátereket nem csinált, inkább trachit-lakárokat, aminő teszem azt a valaskői fennföld a Vihorlát csucsnak háta mögött.

Ha az ember persze a Szinnai kö tetejéről a Tengerszemre menő, vagy a Vihorlát széléről, különösen a magasabbik (1074 m.) csucsáról délre a 150 m. mély erdős katalmba — tetszőtősnök látszik a kráter-elmelet, kivált ha a romszerű kettős szinnai követ s a várfalakra, tornyokra emlékeztető vihorlati trachyt-zikla csoportot nézi. Akaratlanul arra gondol, nem lehet véletlen, hogy ugyanegy hegy vonulaton ugyanegy alapköves kétszer, éppen a vonulat legmagasabb helyein, a trachyt gerinc elején (Vihorlát) és végén (a szinnai kővön, Szinnszki kámen) — egyféle alaku zikla-csoportokat tornyosítson! A kiugró ziklák vízszintes rétegzése még inkább fokozza és izgatja fantáziánkat. Mindamellett el kell fogadnunk a petrografusok véleményét, hogy az andezit-trachyt idővel rétegesen

mállik, elváltozik s elveszti tömött szerkezetét! Ezt a tételt a petrografusok számos tapasztalatra alapítják, ámbár azonnal kijelentem, hogy általánosítani veszedelmes dolog a természettudományban. A természet nem szereti a chablonokat. Minden hegy, völgy, darab föld külön specialitás más objectum, melyet külön meg kell vizsgálni. Hiszen alig van egyféle trachytból álló hegyünk. Vagy 13 féle trachyt-változat van a zempléni trachyt-hegyekben s néha közvetlenül egymás mellett feltöltő kupos hegy teljesen más összetételű trachyt-anyagból korokodott ki. Kutatni és megfigyelni kell!

Csakhogy ezt nem szeretjük. A társas élet örömei kellemesebbek, mint a hegyekben való turkálás (összehasonlítva például a pincézés kelmeivel) s a hegykúpokra való kapaszkodás (összehasonlítva p. o. a társadalmi kapaszkodás izgalmaival) „Bánja a kánya, micsoda kü ez a hegy?!“ A ki még ezekben leli örömét, azt lesajnálják, vagy legalább is különöncnek tartják, ha nem akar a tuatemberekhez tartozni s

Mim

a legbiztosabb poloskairtó szer.

1 üveg ára 60 fillér.

Kapható: Hrabéczy Kálmán drogériájában Sátoralajhely, Kazinczy-utca, Haas-léle ház
Lapunk 4 oldal.

ni és az ügyet a legjobb belátásod szerint elintézi.

Hangszolyoni kívánom, hogy én ezen lépéssel nem akarom a párvialal intézményének jogosságát elismerni, különösen közhivatalnok nem élhet e társadalmi rosz elintézési móddal, — s hogy mégis ellogadom a kihívást, azt . . . — csupán azért teszem, mert nem vagyok elég bátor, hogy eltűrjem a »társasági gyáva« ítéletét.

E közteli levél részletből tehát megállapítható:

1. En megbizottaimnak semmiféle előleges utasítást nem adtam, de ilyet azok, mint önérvényes férfiak vissza is utasítottak volna;

2. az én fölfogásom a kihívás előtt is ugyanaz volt, mint a kihívás utáni időben megjelent cikk gondolat menete s a kihívás elfogadása csupán a fenti indokból történt, hogy t. i. inkább szembe szálljak akár karddal, akár pisztolyal ellenfelemmel s kockázatom talán életemet, de mindenestre testi épségemet, mintsem a »társasági gyáva« ítéletét elcszenvedjem.

A cikkírók ama igyekezete kárba fog veszni, hogy engem és volt megbizottaimat egymással szembeállítsanak.

Mert részemről velök szemben semmiféle inkorrektesség nem történt.

En elvállaltam a felelősséget egy más által írott cikkért is. A megbizott urak ezt a legjobb belátásuk szerint elintézték, én az elintézés módját jóváhagyólag tudomásul vettem és ezt cikkemmel nem cáfoltam meg, mert hiszen az nem a multakra, hanem a jövőbeli eseményekre vonatkozott.

A jegyzőkönyv közzétételére pedig jogom is volt, meg okom is.

A jegyzőkönyv mindenkiel szemben igazolásul szolgál s így közzé-

tehető, ha csak ennek ellenkezőjét a megbizottak ki nem követték, a mi a legtrókébb esetekben szokott megtörténni. Ilyen kikötésről pedig ebben az ügyben szó sem volt, de nem is lehetett.

És ha Barabás Bélának joga volt a legutóbbi átlérja alakmával a fölvevett jegyzőkönyvet közzétenni, kérdem: miért kellett volna azt nekem a láda fiába elzárni?

De okom is volt közzétenni ezt az írást. Az egész város beszélt erről az ügyről. Már előre sajnáltak engem, hogy agyon fognak kaszabolni. Ha már most az elintézés módját titokban tartom, gyanússá váltam volna mindenkinek a szemében. Sőt szélteben elterjedt a hamis hír és ennek alapján korholtak is engem, hogy én krakéreskedésből kihívtam párbajra a főispán urat. Tehát, ezért kellett nyilvánosságra hoznom a jegyzőkönyvet, s azért is, mert, mint abban a lapszámomban volt lejtve: »ez az ügy politikai affér és nagyon jellemző a zempléni állapotokra.«

A mi pedig a cikk címéből kiscengető bájosságot illeti, hát attól nem ijedek meg.

Ha valaki tetteles inzuifutással forral ellenem és azt megvalósítani merészelné: nem fog engem készületlenül találni.

dr. Fehér Márton.

Föltalokodott erkölcsbírák.

A szerkesztőség nyilatkozata.

Foltok egy köntösön.

A Zemplén legutóbbi számában oly közlemények jelentek meg, melyek érdemleges válasz nélkül nem hagyhatók.

Az első cikk, melyre kiterjeszkedünk az *Adriányi Béla* s *Fejér Barna* urak által írt s a Zempléni szerkesztői részbe tévedt nyitótéri közlemény lapunk felelős szerkesztője dr. *Fehér Márton* ellen, mely személyes

kevés a házasság. A barkói, jeszenői vármok közelben vannak. A Viharlat megmászására is elég egy nap. — Ott fenn pedig a szép kilátás bőven kárpótol az utközben esetleg szenvedett fáradságokért. Látnunk vagy 20 községet, 3 várost, 4 völgyet s a Marmarostól Tokajig csoportosuló hegyeket. Azután gyakorlati sem kell sokat. Az előhegyek dűlőin kocsin, szekeron vagy lóháton mehetünk. Szunyog, légy, naphűzés nem bántják az embert, mert hűvös völgyekben járunk, csak közbe-közbe érünk szennailatos »lázkra«, tisztasokra vagy virágos partok között lefutó esermelyekhez. A Viharlat tövében emeletes vadászlak van, ágyakkal, fűthető kemeccével (rubaszárítás), mindjárt mellette az erdőőr lakása, hol főzni lehet és a két felsőes vízi forrás, hová estende a szarvasnak járnak hűsülni. A városi ember nyomban felülünk, ha e pompás vízből iszik, könnyed léptekkel el siet fol a hegyre, a Viharlat tetéjére, a hová félóra alatt felérhet.

Dr. Czirbusz Géza.

dolog lévén: szerkesztőségünket csak ama kifejezőse érdekl: »a Felsőmagyarországi Hírlap jó magyar fordításban: revolver.« E kifejezősért a közlemény aláírói ellen nem indítottuk a sajtóperet, melynek során a közlemény aláírónak alkalmuk lesz bemutatni azon »áldozatok«-at, kiket állítólag mi megrevolverezünk valaha. Ugyanevak alkalmá lesz ezt behozonyítani *Eltér Gyulának* a »Zemplén« felelős szerkesztőjének, ki a közleményt a lap szerkesztői részében adta le.

A nyitótéri közlemény többi kitételért dr. *Fehér Márton* vesz magának olyan elégtételt, melyre a közlemény aláírót ő érdemesíti.

A másik közlemény, melyre kiterjeszkedünk, a Zemplén utóbbi számának »Föltalokodott erkölcsbírák« című cikke.

Ezen cikkben, a melyben a Zemplén a »Munka sírásói« című cikk leközlése által ruhájára esett kettős foltot bonzimezi: megrágalmazza a Felsőmagyarországi Hírlapot.

A kettős foltot, — az antiszemizmus és a szubvenció vádját — bonzimezi: azt írja róunk, (vagy talán az »Ujság«-ról?) hogy a mi lapunk szülőanyja, (vagy az Ujság szülőanyja?) a szubvenció volt.

A Zemplénél az u. n. nem hírlapírók oly homályosan írnak magyarul hogy nem tudjuk megállapítani roánk vagy az »Ujság«-ra vonatkozik e az a megjegyzés.

Ha reánk vonatkozik, akkor tartozunk kijelenteni hogy kezünket, szubvenció sohasem moeszkotta be, sohasem gyötört minket a szubvenció utáni éhszomj, és mindenféle ilyea szubvenció szájárt oly erőfílyel fogunk visszautasítani a jövőben, mint tettük legközelebb azon szubvencióval, mely áitaink visszarutisítva a Zemplénnek lett kílátásba helyezve, ha közölgetni fogja a »Munka sírásói« című cikk edes testvéreket, a miniszterelnéki sajtóiroda szeileim koreszát.

Ezen cikkben kütömben a Zemplén kijelenti, hogy a »Munka sírásói« című vezéreikkében nines felekezeti tendenzia. Ha valaki a Zemplén állításának valótanságáról meggyőződést akar szerezni, kérjük olvassa el újra a »Munka sírásói« című cikknek e szavakkal kezdődő bekezdését . . . Egyre jó a zavargás zítása . . .« stb.

A Zemplén azt is állítja, hogy neki szubvenciója ninesen. Igaza van: még ninesen. Mi sem állítottuk, hogy *mar van*. Csak ramutattunk az utra melyet a Zemplén követ, hogy *legyen*. Hát amikor lesz: azt közölni fogjuk.

A »Felsőmagyarországi Hírlap« szerkesztősége.

HIREK.

— **Ügyészi megbízás.** *Gosztonyi* István honnapi szolgabíró a satoraljai helyi ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottul lett kirendelve.

— **Kinevezés.** A kassai ítélőtábla elnöke *Elek Lajos* satoraljai helyi lakos, végzett joghallgatót a sator-

aljai helyi kir. törvényszékhez ideiglenes minőségben díjtalan joggyakornokká nevezték ki.

— **Uj főgimnáziumi igazgató.** A satoraljai helyi róm. kath. főgimnázium folyó év szeptemberétől új vezetőül kap *Zsigmond János* veszprémi tanárban, kit a piarista rend képteleni nagygyűlése a főgimnáziumi igazgatói s a rendház főnöki tisztségével bizott meg az eddigi igazgató, *Halm József* helyére.

— **Gazdasági tudósítók kinevezése.** A földművelésügyi miniszter Zemplénvármegyei lokaji járásra nézve *Zombory Géza* olaszlitzkai, a nagymihályi járásra nézve *Beck Endre* vasári helyi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Angolok látogatása Satoraljai helyben.** Angolországból augusztus 24-én, a tavalyihoz hasonlóan, ismét nagy számból álló társaság érkezik Magyarországra *Shrubsole* magyar barát vezetése alatt. A száz főnyi turistacapat, melyben az angol író-és művészfélég több kitünőségese vesz részt, egy hetet tölt a Tatrában, a honnan *Kassára*, majd *Satoraljai helyre*, *Dobrenben* és *Kotolozsára* utazik. Erdélyből szeptember elején mennek Budapestre és fővárosi tartozkodásuk alatt kirándulnak *Gödöllőre*, *Esztergomba* és a *Balaton* vidékére. A vidéki városokban a hatóságok már is készülődnek a vendégek szíveslátására.

— **Megblyegzett »megyei alispán«.** A vármegyei tisztviselői országos egyesülete folyó hó 15-én Budapesten tartott közgyűlésén kizárta tagjainak sorából azokat a megyei tisztviselőket, akik a darabont kormány alatt hivatalokat vállaltak el. Ez a megblyegzés érte a többi között *Kazay László* borsodmegyei aljegyzt, ki Zemplénmegyében annak idején »alispán« volt s a kit bizonynyal ez a megblyegzés nem fog jobban beszenyezni, mint beszenyezte már hazairtói eselekedete. *Kazay ur*, a kedves ismerős állítog Svázejban nyaral most.

— **Halálköz. Spindler Pál** szül. *Wolde Berta*, ölete 61-ik évében f. hó 15-én elhunyt. Temetése e hó 16-án d. u. 3 órakor volt.

— **Nagyszabású kirándulás.** A satoraljai helyi mag. gyarncip alkalmaszattal eszládijakkal együtt nagyszabású kirándulást rendeztek folyó hó 14-én Ungvárra. A nagy átomásról indult el a kútonvonat, mintegy ezer kirándulóval Ungvárra a gyártépi zenekar és *Oláh Budi* bandájának kíséretében. Ungvárra érkezésük előtt azonban szerencsétlenség történt, amennyiben a kútonvonat *Csap* és *Bély* között elgázolt egy eddig még ismeretlen embert. Az elgázolt ember meghalt. A kiránduló társaság Ungváron a vadaskert melletti kis állomásán szállt le, honnan a székgyár, majd pedig az enikei vár meglekintésére indultak, hol a bastyakon a gyártélepi zenekar játszott. A kirándulás igen sikerült s egy napi ott időzés után a kiránduló társaság a külön vonaton vidám kedélyhangulatban visszautazott Satoraljai helyre. A kirándulásokat hír szerinti állandósítani akarják, minden egyes alkalommal más nevezetességekben bővekedő helyet tekintvén meg.

— **Táncmulatság a hatfai fürdőben.** Zemplén község és vidékének intelligenciaja folyó évi július hó 20-én a »Hatfa« fürdőben a zempléni gkath. iskola javára nyírt táncmulatságot rendez, beléptdíjak: személyi jegy 1 kor, családjegy 4 korona. A tánc-

banális mulatozásaikban részt venni. Pedig a hegyi turisztaság társadalmi tekintetben sem lenézni való. El se hinné az ember, ha bizonyosan nem tudná, mennyi házasság kötessel végződnek a turista kirándulások, mily kellemes estéket tud varázsolni p. o. a magyar turista egyesület budapesti osztálya. Mennyi bájosságot tesz ki kedvesekké ezeket a turista-estélyeket és élvezetekké a testedző turista-kirándulásokat. A szalonokban és a bálokon ugy sem lehet kiösmerni a nőt; a társadalmi etikette és hazudozás annyira kivetkőzötti természetességéből. De ott fenn a hegyeken, a turistakodás százele apró kellemetlenségei és örömei között azonnal levéti a városi nő a városi, társadalmi maszkot és ilyennek látni őt, aminő valóban nőiségének testi-lelki bajával. Ez a lélekani oka a turista házasságoknak. Ezért kellene zempléni turista egyesületet csinálni, illetoleg a régit felújítani, a hol annyi, de annyiféle a társadalmi tartozkodás, különködés s a Ledéyi és szellemnélküli való fontoskodó klikkszerűség! . . . s aránylag oiy

Dús lithion tartalom!
Kellemes ize miatt felülmulja a hasonló lithion tartalmú ásványvizeket. — A forrás vize steril és csiramentes.

A SINGLERI SZULTÁN-FORRÁS
páratlan hatása.
Kutkezelőség: **Holénia Béla, Eperjes.**

Dús lithion tartalom!
Hügyoldó és hügyhajtó! Szakorvosok vesebajoknál, áldott állapotban lévő nők hányásánál mint specifiemot alkalmazták.

mulatság délután 4 óraker kezdődik. Felülvezetőek köszöntést fogadtak és hirapilang nyugtáztak. A mulatság tekintetbe a c. é. rend. kezékre álló alkalmas fedett helyiségre, kedvezőtlen időben is meg fog tartani.

— **Hangverseny.** E hó 15-ére volt hirdetve a 9 éves kis Rev Kálmán hangversenye. Az újhelyi közönség nagyon mérsékelt számban jelent meg, úgy látszik nem hittek a kis fiu zsenialitásában, Mert igazán a kis Veesej világraszóló sikere után nehéz elhinni, hogy akadhat még egy olyan gyerek-talented, a ki a diósőségért hasonló tudással szállhat sikra. A kik meghallgatták ezt a csöp emberkét — nagyszerű benyomásokkal távoztak a hangversenyről. De oly különös is volt az egész este. Nem kellett egyebet tenni, csak behunyni a szemet — és egy tüköletes művész játékában gyönyörködhetett az ember. Ha meg nyitott szemmel nézték a gyermekét, — önkénytelenül is oda lyukadt ki az ember okosodása: mit fog tudni még ez a gyerek?! A kis művész egyelőre előrehaladott technikája, bátorsága a feladatokkal szemben és erőteljes játékmódora jellemzi. Sokszor megértette a darab lelkét s e helyek mély hatásaival bizonyította erejét s jogosította fel a közönséget egy ragyogó jövő dióságos képenek kiszámítására. Bizonyára kedves emléke lesz a kis művésznek, ha feljegyezzük az est történetében azt a sok csökö, cukrot és palma koszorut, melyet az est szép asszonyaitól kap. — *Werner* kisasszony művészi biztossággal hódította meg a közönséget s a bájos kisasszony-művésznő igazán szép dalaiért meleg ünneplésben részesült. Hatalmas sikert aratott *Varkonyi Flóris*, ki egy dalt és egy opera részletet énekelt. A fiatal művész óriási léptékekkel halad a tökéletesség felé. A mit az estén produkált, mindenki meglepette Hangjának színező ereje és iskolázottsága teljes dícséretet érdemel. A zajos sikerből rész jutott szerzőjének dr. *Varkonyi Béla*nak is, kit a közönség percekig ünneplé. A közönség megértette a dal gyönyörű költészetét s az előadás szépségét és újra kívánta hallani, a mi újabb ünneplést hozott a két művésznek. Az estély folyamán mutatkozott be még egy fiatal művész ember *Strausz Henrik*, ki a kis Révvel egy duettet játszott, a közönség igaz gyönyörűségére. Külön dícséretet és elismerést érdemel *Varkonyi Sándor*, ki az összes ének és hegedű számokat kísérté zongorán nagy alkalomzókodással és művészi tudással. Ő volt az estély rendezője és kár, hogy Újhelyi zeneértő közönsége nem sietett teljes számmal élvezni és jutalmazni azt a művész gardát — mely ebből a családlatosan gazdag tehetségeket termő zempléni földből sarjad — s innét közülük indul meghódítani a dióséget. A közönség a szeretet tündélt megnyilvánulásával kívánta hallani *Varkonyi Béla* drt, de az idő előre haladottsága és a művész szerénysége nem engedte a program bővítését. Hisszük, hogy *Varkonyi dr.* egy önálló hangverseny keretében tesz eleget a közönség kívánságának.

— **A polgári fiúiskola ügye** a megvalósítás stádiumába lépett. A közgazdasági bizottság parolizáló terjesztette fel *Kertész Ödön* fővárosi polg. isk. tanár kérvényét, hogy helyben nyilvánossági joggal felruházott négy osztályú polg. fiúiskolát nyithasson. Mint illetékes kelyről közlik velünk, a polg. fiúiskola mind a négy osztály szeptember elséjéig megnyílik. *Kertész Ödön* igazgató elárangú tanerőket fog alkalmazni, így többek között *Spotkovszky Károly* foglgy, rajztanár és *Gyulai Károly* polg. leányiskolai igazgató szintén mint bojáró tanárök foglgnak szerepelni.

— **Képviselőtestületi gyűlés Nagy-mihályon.** Nagymihály város képviselőtestülete, E. hó 16-án Bajusz Au-

dor fűszolgabíró elnökléte alatt tisztújító közgyűlést tartott melyen beöltöztet a Szaladek József lemondásával, megüresedett bírói állás, melyre miután a többi pályázók a választás előtt visszaléptek egyhangulag *Walkovszky Béla* nyug. adóhivatali ellenőr választották meg. Megválasztott még ezenkívül pénztárnokká: *Miskovits Béla*, hitessekké: *Lakner Árpád*, Malatinszky László, *Zboján Mihály*, *Hrabócsik János*, *Paulócsik András*, *Hoczmann Antal*, *Hoszpodár Balázs* és *Kozma András* — *Hoszpodár Milyu* és *Friedmann Márton* volt hiteseik, a kik báró *Fejérváry* miniszterelnöknek annak idején kiűdöttségben voltak, állásukból kibuktak.

— **Az automobil áldozata.** E hó 11-én délelőtt, amint gróf *Andrássy Sándor* Homonnáról Velejtérre indult automobilján a templom-utcaán szemközt került egy paraszt kocsisal, a ki két lovat vezetett. A lovak az automobilját megjéjték s különösen az, melyen a kocsis ült, felágaskodott és hanyatvágódott, maga alá temetve lovasát, de olyan szerencsésen bukkant hátra, hogy csak a kocsis szenvedett kisebb horzsolásokat a bal lábán. De ép oly könnyen nyakát is szeghette volna a kocsis is, a ló is.

— **Postik nem halt meg.** A híres zempléni gyalog betyár — ugyancsak rácsra fűzött halál hírére. Az újhelyvidéki falvak apraja-nagyja egyből reszhezél, mint a halottaiból feltámadt *Postik* betöréseiről. A régi legendák most életre keltek s *Postik* ismét az a híres betyár, akit még a kutyák se ugatnak meg. Ugy látszik a börtönből csak gazdagította tapasztalatait, mert most már egy faluban egy éjszaka alatt ötször is betör a legnagyobb furfanggal. Az elmúlt heteken *Sima* a *László* miközött tanított rabolta ki. *Sima* Újhelyből tért haza, hol tanítóit füzeltének egy részletet vette fel. A pénzt, óráját s egyéb értéktárgyait egy erős záru nagy ládában helyezte el, — éppen *Postyik*re való tekintetből. Reggelre kelve a ládát nem találta helyén, hanem az udvar közepén volt feltörve. A benne levő ruhaneműek a szemétdombon heverték szétszórva, a pénz, óra és értéktárgyak pedig eltűntek. A rablás éjjel 12 és 2 óra után már ébren volt. A rabló, aki valószínűleg *Postik* volt, az ajtókat szépen becuska maga után és az éjszaka még öt parasztdarabot fosztott ki, kikből összesen 600 koronát harisolt össze. Valószínű, hogy az újhelyi és újhelyvidéki betörő egy személy; az öreg *Postik*, a mint azt a csendőrség is sejtí.

— **Eltűnt gimnáziumi tanuló.** *László E. Flóris* nagymihályi lakos, állami tanító *György* nevű III. gimnáziumi tanuló fia, a munkácsi internátus növendéke, a bizonyítvány kiosztásának napján még ottidig ismeretlen okokból s körülmények között nyomtalanul eltűnt. Édesatyja és a csendőrség a legérthetesebben kutatják, de eddig eredménytelenül.

IRODALOM.

Könyvismertetés.

(Zemplén vármegye Monographiája.)

Mezőgazdaság és állattenyésztés.

(M. E.) Zavarban vagyok, midőn a könyv ezen fejezetét kellene ismertetnem, mert — nincs mit inrom róla, ha csak nem dícséretet. Erre pedig felesleges egy szó is azon túl, ha szerzőjét megnevezem, mert nevét olvasva mindenki meg lesz róla győződve, hogy a könyvnek az a legjobb, legértékesebb, legtekélyesebb fejezete. Szerzője *Mailath József* gróf.

Hogy mennyire kiterjedt figyelme a mezőgazdaság és állattenyésztés minden tárgyára, minden ágazatára, annak talán legjobb bizonyítéka

lesz, ha felsorolom a lap szélén található címeket. Ezek: **Gazdasági terület.** **Vízök.** **Gazdálkodás.** **Mivélségi terület.** **Birtok megosztás.** **Földárak.** **Munkaerő.** **Az amerikai kivándorlás.** **A szocializmus.** **Hitelközvetkezők.** **Gazdasági termények.** **Lótenyésztés.** **A perbenyiki ménés.** **A deregnyi ménés.** **A nagymihályi ménés.** **A parnói ménés.** **A homonnai ménés.** **A tókeretesi ménés.** **A saucsuiri ménés.** **A klazányi ménés.** **A berzoki, abonyi és szerencsi tenyésztés.** **Szarvasmarha tenyésztés.** **Magyar faj.** **Piros-tarka faj.** **Sertészsés.** **Sertés-fajok.** **Jutenyésztés.** **Szakoktatás.** **Gazdasági egyesület.** **Gazdaságok.**

Ezekből látható, hogy a felvett tárgy a legapróbb részleteiben is van tárgyalva. Eme legutóbbi cím alatt pedig betűrendben 52 kisebb-nagyobb gazdaság van ismertetve. A „mivélségi terület” cím alatt érdekes megtudunk, hogy vármegyei területeknek mennyi része szántóföld, mennyi a rét, a legelő, mennyi az erdő, a kert, a szőlő, a nádasok; végre a nem termő terület. Ez utóbbi 50380 kat. hold, a mi bizony nem örvendőse.

A „birtok megosztás” cím alatt kiemeli a szerző, hogy ez vármegyénkben nem kedvező. Mert míg az országos átlag szerint a kis birtokra 46-50%, nálunk csak 20-23%, míg a nagy birtokok a területnek több mint felét foglalják el. A nagy birtokok országos átlaga csak 32-29%.

Az „Amerikai kivándorlás” cím megtudjuk, hogy annak kezdete 1879. óta vármegyénkben 52.444 egyén ment Amerikába s a kivándorlás még most is emelkedőben van.

A „Szocializmus”ról szinte csudalatos higgadtsággal ír a tudós szerző, holott a bodrogközi 1897-iki *ugyvezestől* szocialis mozgalom mindenek felett az ő érdekeit veszélyezteté. Nem vagyok a szocializmus beavatottja, de nekem egészen más fogalmam van az *igazi* szocializmusról; annak alaplana — ha nem csalódom — az, hogy a föld ne képezhesse *magán tulajdon* (mint a tenger, vagy a levegő), tehát nem földosztás, de inkább annak elvétele mindenkitől. Gyakorlatilag kivethetően eszme, lehetetlenség. A bodrogközi szocializmus szerző szerint „földosztás” — mondjuk még erősebb szóval — föld rablás akart lenni.

Hasonló szerénységgel szól szerző a „Hitelközvetkezőkről” és ezeknél külön cím nélkül a fogyasztási jóvetkezőkről és a „Bodrogközi szövetkező egyesület”ről is, holott ezek létezésének érdeméből több mint orszárlásztól őt illet meg.

Bővebben és nagy szakértelemmel ír a jeles szerző a „Lótenyésztés”ről. Hiszen maga a „Zemplén” leg-értebb ménes tulajdona. Hogy behatódan tanulmányozta és ősméri a tárgyat, az is bizonyítja, hogy — kisebb lótenyésztéseken felül — 8 ménest ősmert.

Múltó előismerésben részesíti *Vladimir Emilt*, a lótenyésztő bizottság mostani elnökét, a kinek főleg köszönhető, hogy az azelőtti hét fedezetési állomás helyett vármegyénkben most már 17, van, és 30 ménest helyet 61. a tenyésztőre nézve cél-szerű helyes kiválasztással.

A Perbenyiki, Deregnyi, Saucsuiri ménések ivadéki külföldre is elköltönek; a Klazányiakat pedig a katonai kineztár vásárolja.

A szarvasmarha tenyésztésben a nyugoti tarkafaj újabbán igen terjed a fehér magyar faj rovására. A legszebb magyar faj van még a Bodrogközi járásban, a hol az a marha állományának még 79. 2/0, a Szerencsiben 74. 6/0, a Tokajban 66. 0/0 százalékát képezi; ellenben az Újhelyben már csak 44, a Nagymihályon 14, a Gálszcsiben 8. a többi felvidéken pedig csak 5-6 (öt és hat zezred) százalékát képezi.

Az *Andrássy Gyula* gróf Zombori gulyája tenyészbírákat Mezőhegyesre az állannak is szolgáltatt. Közsegek is évenként mintegy tizenöt

fiatal bikát vesznek innen. Sajnos azonban hogy a Pataki és Nagy mihályi uradalom híres gulyája teljesen feloszlott.

A sertés tenyészést a sertészsés anyira csökkenté hogy a sertés állomány száztizezeről 1903-ba 47 ezer re szállott le.

A most általában tenyészett szőke mangalicát magyar mangalicának nevezi, pedig az tulajdonképen szerb ifju koromban ez csak ritka újsg volt; az hozta be is a szerb tövist. A régi magyar faj a magos piros úgy nevezett Szaloutai sertés volt, továbbá a feoskehasú és a síveges disznó.

A ju-tenyészetről*) helyesen írja szerző, hogy az már a történelemé a múlté Most már mutatóba is alig van ahhoz képest ami ifju koromban volt. Néhai édesatyám H. Olykai kis gazdaságán is ezren felül való nyájat tartott, s az fizetett legjobban Gyapju becses volt, trágyáját kivált a sovány Krajnyai földre a legjobbnak tartották. De utóbb a gyapju ára állítólag az Ausztráliában nagyon elterjedt gyapju miatt annyira csökkent, hogy többé ki nem fizeté magát.

Hogy a mostani „Gazdasági egyesület” 1862-ben alakult meglehet, ha az előbbi az osztrák hatalom 1849. után feloszlatta, vagy az akkor önkényt meg színt. De gazdasági egyesület már a 30-as években is volt.

(Folytatjuk.)

*) Nem írom „juh” de ju, mert a ju épny egy nem juh mint a ló nem „lov.”

A közönség köréből.

(Alak és tartalomát a beküldő felelő.)

A migtélszi ev. ref. iskola építőjét *Papp Mihály* csapi lakos vállalkozót ezennel felhívom hogy holletéről f. hó 22-ig levélben vagy más uton a migtélszi ref. lolkészhi hivatálnál okvetlenül adjon értesítést, mert ellenkező esetben a presbyterium a kötétt szerződést felbontottnak tekintí és a munkát kénytelen lesz innással befejeztetni.

Migtélsz 1906 jul. 15.

Sütő Kálmán,
ev. ref. lolkész.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért a szerkesztő nem felelős.)

Köszönetnyilvánítás.

A kedves nőm alhalálózása alkal-mával kapott számos saivólves részvét kifejezésért, úgy nevemben, mint gyermekeim nevében köszönetet mondok.

Spindler Pál.

A szerkesztőszög üzenetei.

Ádám Éva. Loveleit a szerkesztő megkapta. Jelenleg Nagyváradon van. A lapot Kőpeczre küldjük.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Elő Aliföldi Cognagyár Réazvény-tásaság és Szeszfinomítógyár Kecskemén.

Ajánlja
Barack-pálinka Kécskeméti + Keserő
Barack-cognac „ gyomorkeserő
Barack-crème „ alyogykeserő
Tullipán likör Tullipán cognac.
Jéglikör. 48.-os likör.
Port-Arthur-keserő Influenza ellenlikör
Forin-Royal-rom Cace-Walke-likör
Kecskeméti vitéd Malakoff és Magador különlegességeit.
 Kapható mindenütt! Kapható mindenütt! Vezérképviselő: **Békely Ignác** ur Sátoraljaújhely.

Női divatterem Sátoraljaújhelyben.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Sátoraljaújhely en, a Korona-utcában újonnan épült dr. Roboz Bernát-féle házban, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női divat-termet

már megnyitottam

és hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhessenek, műhelyemben egy fővárosi elsőrendű szabászt és megfelelő munkaerőt alkalmazok, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű angol és francia divatu

ruhákat és felöltöket

saját legfinomabb kelméimből a legizlésebb kivitelben készíttetnek.

Továbbá van szerencsém értesíteni, hogy divat-teremmél kapcsolatosan

női divat kalap és kész felöltő raktárt

is rendeztem be a legválogatottabb újdonságokkal.

Becsés pártfogásért esedezve, maradtam

kiváló tisztelettel

Klein Samuél.

Csődvagyon eladási hirdetmény.

Közadós Fränkl Samuél tokaji bej. kereskedő csőd-tömegéhez tartozó és a csődelejtár 2—739. tételei alatt leltározott 10961 kor. 96 fillér áron beszerzett és 5364 kor, 70 fillérre becsült rőfös, divat és rövidárak, továbbá a csődelejtár 740—749. tételei alatt leltározott 141 kor. 30 fillérre becsült boltberendezés s végül a leltár 750—763 tételei alatt leltározott, 142 koronára becsült házbutorok a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlati verseny, esetleg nyilvános árverés útján egy tömegben eladni fognak.

Fölhivatnak venni szándékozik hogy ajánlataikat legkésőbb **f. 1906. évi július hó 30-ik napjának déli 12 órájáig** alulírott tömeggondnokhoz borítékban lepecsételve nyújtsák be.

A benyújtott ajánlatok felett a csődválasztmány a f. évi július hó 30-án d. u. 3 órakor alulírott tömeggondnok irodájában tartandó ülésén fog határozni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy alkalmazottaik is jelen lehetnek.

A csődválasztmány fenntartja magának a jogot a tett ajánlatoknak, illetve azok valamelyikének el vagy el nem fogadására.

Ha a csődválasztmány egy ajánlatot sem fogadna el a fentebb részletezett ingóságok a határozat kihirdetése után nyomban megtartandó nyilvános árverés útján fognak eladni, mire nézve a választmány szintén fenntartja magának a jogot a teendő legmagasabb ígért el vagy el nem fogadására.

Az ajánlat biztosítására az összes becsérték 10%-át a fenti határidőig, illetve a nyilvános árverés megkezdéseig kötelesek az ajánlattevők illetve az árverelni szándékozik alulírott tömeggondnok kezéhez készpénzben letétbe helyezni bánatpénz gyanánt. Vevő bánatpénze a vételárba beszámíthatni, a többi ajánlattevő illetve árverelő bánatpénze pedig nyomban visszaadni fog.

Vevő köteles a megvett árukat és ingóságokat az 1906. évi július hó 30. napjától számított 7 nap alatt átvenni és az értük járó vételárat az átvétel alkalmával kifizetni.

A csődelejtár alulírott tömeggondnok ügyvédi irodájában, az eladás alá kerülő ingóságok pedig tömeggondnok közbejöttével a közadós üzlethelyiségében hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Tokajban, 1906. évi július 12. napján.

Dr. Honéty Géza,
tömeggondnok.

Törvényesen védve. Minden utánzás és utánnyomás büntetendő.

Egyedüli valódi Thierri-Balsam

csak a zöld apácza védjeggyel.

Felülmulhatatlan párdílan szer omesztési zavarok, gyomorgöresök, kölika, katarus, mollifás, influenza ellen.

Ára 12 kis, vagy 6 dupla üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek patent zárral 5 kor. bérmentve.

Thierri centifolio kenőcs elismert párdílan szer sebek, gyulladáskor, sérülések, karbunkulus kezeléséknél. 2 téglly ára 3 K. 60 f. bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvétel.

Megrendelési cím: **THIERRI A. gyógyszerész Pregráda**

Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapesten Török József gyogytára és D. Egger Leo gyogytára, Vértos L. Lugos és az összes gyogyszertárakban.

955—1906. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. II. 733/3. számú végzése következtében dr. Révész Bödög ügyvéd által képviselt Schön Sándor javára Szeghy Elemér ellen 67 K. 92 f. s jár. erejéig 1906. évi május hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1496 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a saujhelyi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 729/2. sz. végzése folytán 67 K. 92 fill. tőkekövetelés, ennek 1903. évi aug. hó 9. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj, eddig bíróság már megállapított költések erejéig Sátoraljaújhelyben, alperes lakásán, a Némahegyen leendő eszközésére 1906. évi július 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az értekezési ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoraljaújhelyben, 1906. évi július hó 14. napján.

Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó.

Egy jó házból való fiu

BILANOVITS

fűszer- és csemege üzletében

tanulól felvétetik.

Köhögés!

A ki arra nem vigyáz, vétkezik a saját élete ellen.

Kaiser-féle

Mell-Caramella

a 3 fenyőfával.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, nyálkásodás és gégehurut ellen.

4512 közjegyzőileg hiteltelített bizonyítvány bizonyítja, hogy megtartják a mit megígérnek.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

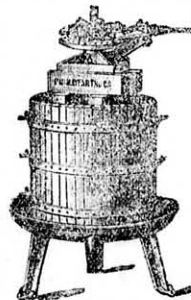
Hazay Géza gyogyszertára
Töke-Terebesen.

Egy kitünően idomított

angol pointer,

szuka vizslakutya eladó.

Hol? Megtudhatni a kiadóhivatalban.

Szólló-sajtók

Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerszerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtók, bogzó őrlok.

Aszaló készülékek gyümölcs és fozelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek. — Szabad önműködő, hordozható és szállítható „SYPHONIA“ permetező szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegcs permetezésére.

Szólló-ekék

gyártanak és szállíthatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkeztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppáral, vasöntője és gőzhámorai által

BÉCS, III./ Tabornstrasse 71.

Kitüntetve 560 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselet és viszontáruvétel heretartékn.